

ALDRIG IGEN

Idag är det Förintelsens minnesdag och med den 70 år sedan koncentrationslägret Auschwitz befriades. I år är det 70 år sedan andra världskrigets slut, ett krig som innebar den mest avskyvärda konsekvensen av intolerans mot andra människor; folkmord på miljoner människor, i huvudsak judar. I år är det också 70 år sedan vi lovade oss att, oavsett vad, aldrig låta det hända igen.

Tyskland, januari 1933. Adolf Hitler och nationalsocialisterna, NSDAP, tar makten. Med tyska folket bakom sig, medlöpare men också övertygade om att nationalsocialismen var vägen ur de djupa kriserna som satt Tyskland i det närmaste ur spel. Efter maktövertagande tar det tre månader innan den första antijudiska åtgärden genomfördes, en riksomfattande bojkott av judiska affärsföretag. Bojkotten klargjorde att den tyska regeringen NSDAP stödde åtgärder för att minimera den judiska minoriteten i Tyskland. Och det tyska folket stödde NSDAP. Sju dagar senare infördes den så kallade "ariska klausulen" som gjorde det möjligt att avskeda judar helt utan anledning från statliga och offentliga tjänster. Och så fortsatte det. Identifikation, segregation, koncentration, deportation och slutligen förintelse. Folkmord på omkring sex miljoner judar. Världen såg på och sen lovade vi: aldrig igen.

Rwanda, april 1994. Landets president omkommer i ett flygplansattentat. Händelsen blir starten på ett folkmord, en etnisk rensning av folkgruppen tutsier, som varar i hundra dagar och där cirka 800 000 människor mördas. Även nu såg världen på och sen lovade vi: aldrig igen.
Srebrenica, juli 1995. Det största folkmordet i Europa sedan andra världskriget med mellan 7000 och 8000 mördade bosnienmuslimer. Än en gång såg världen på och sen lovade vi: aldrig igen.

Sverige, 2015. I januari brann romernas frostbitna läger vid Duvslagets parkeringshus i Karlstad, händelseförloppet är oklart men polisen misstänker skadegörelse genom brand. Runtom i Sverige brinner moskéer och hakkors och rasistiska budskap ristas in på olika minoriteters mötesplatser. Förbud mot tiggeri är en fråga på dagordningen och svenska nationalsocialister deltar i väpnade konflikter i andra länder och håller tal om att "krossa det sionistiska systemet" på gator och torg i vårt land, även i Värmland. Nationalsocialisterna i Svenskarnas Parti poserar med hakkorsfana i december för att uppmärksamma Birger Furugård, den värmländske man som på 1920-talet lade grunden för den svenska nationalsocialismen. I Malmö ökar hatbrotten mot stadens judiska invånare. Och vi ser på.

När ska vi börja ta våra egna löften på allvar? Det krävs ett långsiktigt och ständigt pågående förebyggande arbete för att stoppa rekryteringen av våra ungdomar till nationalsocialistiska subkulturer. Det krävs också ett ständigt pågående arbete med att återerövra vår demokrati och de mänskliga rättigheterna – att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Vi har under de senaste 70 åren sett vad som kan hända när vi lutar oss tillbaka.

I 70 år har vi lovat oss själva: aldrig igen. Ska vi börja hålla det löftet?

Hans Olsson, tf ordförande Brottsförebyggande Centrum i Värmland
Kimmie Ählén, handläggare Brottsförebyggande Centrum i Värmland
Peter Sundin, handläggare Brottsförebyggande Centrum i Värmland